Prvotní doklady

Podklady určené k výkonu kontroly užitkovosti.

- Elektronický rozborový protokol (ERP)
- Hlášení změn, otelení a přesunů (HZOP)

Elektronický rozborový protokol (ERP)

Popis ERP

> **Elektronický rozborový protokol (ERP)** je určen pro záznam údajů o dojivosti při kontrolním dnu. Současně se stává průvodním dokladem k vzorkům mléka. Při pravidelné kontrole ve stáji se zapisují údaje o dojivosti krav a číslu vzorku od všech dojících krav, u nichž je prováděn kontrolní den. ERP je využíván v rámci plošného elektronického sběru dat KU (ESD).

Jedná se o seznam plemenic z předchozí KU. Vytváří se 1x měsíčně při zpracování KU, případně může být na vyžádání vytvořen tzv. Dotisk RP příslušné stáje.

ERP je datový soubor používaný aplikací pro ESD při KU. Je vytvářen ze souboru xxxxxxxxxx.roz (xxxxxxxxxx je číslo stáje pro registraci dat KU) a je následně připravován pro záznam údajů zjišťovaných při kontrolním dnu. Tento soubor vytváří Plemdat při zpracování Měsíční sestavy KU. V aplikaci pro sběr dat komunikuje s Elektronickým hlášením otelení, změn a přesunů (EHZOP).

> ERP umožnuje kromě záznamu údajů o dojivosti a číslu vzorku některé funkce zápisu **„změny stavu“** (vyřazení z KU, zaprahnutí, zápis nově otelených a přisunutých krav). Konréktní změny jsou uvedeny v tabulce 19.

Pro **identifikaci krav** při odběru vzorků podle obojkových čísel musí být ERP podporován daty chovatele o přiřazení obojkového čísla k ušnímu číslu.

Číslo vzorkovnice v ERP je vytvořeno z čarového kódu sejmutého z etikety na vzorkovnici.

Tabulka 19: Číselník pro změny stavu hlášené v ERP.

Změna	Číselný znak	Tiskne počítač*
zaprahnutí do 305 dnů laktace (v rozmezí 240 až 304 dnů)	40	40
zaprahnutí při 240 a víc dnech a současně mléko nižší jak 2.000 kg	40	41
zaprahnutí před dosažením 240 dnů a hranice mléka překročeny	40	42
zaprahnutí před 240 dny a současně nesplněny hranice mléka	40	43
dosažení 305denní laktace		30
dosažení 305denní laktace, ale současně nesplněna hranice mléka		31

vyřazení pro převod krávy mimo ku, zrušení ku v celém chovu	51	51
vyřazení pro nízkou užitkovost	52	52
vyřazení pro vysoký věk	53	53
vyřazení pro ostatní zootechnické důvody (vady zevnějšku, nevyhovující dojitelnost, nevyhovující přizpůsobivost technologii)	54	54
vyřazení pro onemocnění vemene	55	55
vyřazení pro poruchy plodnosti	56	56
vyřazení pro důsledky těžkého porodu	57	57
vyřazení z jiných zdravotních důvodů	58	58
vyřazení pro onemocnění končetin	71	71
vyřazení z důvodu úrazu, poranění	72	72
vyřazení pro metabolická onemocnění	73	73
vyřazení pro respirační onemocnění	74	74
vyřazení z důvodu nákazy	75	75
krávy vybrané pro produkci býků	61	
krávy vybrané, ale z další produkce vyřazené	62	
krávy trvale vyřazené z produkce býků (vyřazené při prvém výběru)	63	
podmíněně vybrané	64	

Tiskne počítač* = výsledný znak na sestavě; znamená odpověď z plemenářské databáze na to, v jakém stavu se aktuálně kráva nachází.

Zjiš?ování dojivosti

Údaje o dojivosti jsou do ERP zaznamenány ihned ve stáji/dojírně (při zjišťování dojivosti odečtem z měřiče mléka) nebo mohou být vložena data ze SW dojírny ve formě opisu dat nebo datového souboru (opis dat nebo datový soubor potom plní funkci prvotního dokladu o zjištění dojivosti).

Způsoby zjišťování dojivosti:

1. **Dojírna bez PC - Tru-Test** → technik opisuje zjištěné nádoje do PDA + odběr vzorku mléka rovněž z Tru-Testu dle dané metody KU (viz Metody KU)
2. **Dojírna bez PC s vestavěným Tru-Testem** - zobrazování nádojů na panelu → opis nádojů z displeje do PDA + odběr vzorku mléka
3. **Dojírna s PC** - elektronické stahování nádojů z PC do PDA + odběr vzorku mléka

Odeslání ERP

Po vyplnění všech údajů v ERP je soubor aplikacemi odesílán na do výpočetního střediska Plemdat pod označením xxxxxxxxxx_AAA_lab (kde xxxxxxxxxx je číslo stáje, AAA je značka laboratoře rozboru mléka). Sloučení výsledků rozborů mléka s údaji zaznamenanými do ERP při kontrolním dni je prováděno SW schváleným osobou odpovědnou za zpracování dat.

Při provádění **kontroly užitkovosti metodou A4R – (dojící roboty)** nejsou do souboru ERP, který je předáván na portál Plemdatu, zaznamenány údaje o dojivosti. Údaj o dojivosti je stanoven z hodnot jednotlivých dojení krávy za posledních 7 dnů, které jsou zasílány do výpočetního střediska Plemdat v zvláštním souboru. Dojivost krávy za kontrolní den je před zpracováním všech dat z kontrolního dne stanovena podle unifikované metodiky.

Mimokontrolní vzorky

Odebrané vzorky od krav, u nichž není prováděn kontrolní den (mimokontrolní vzorky - na základě požadavku chovatele) jsou v ERP identifikovány čarovým kódem a číslem zvířete, ale neuvádí se údaj o dojivosti. Hodnoty rozboru těchto vzorků jsou vyloučeny ze zpracování do měsíční sestavy KU. Stejným způsobem se zapisují vzorky mléka (bazény, sekce), kdy v označení v čísla krávy uvedeme: 777777 + pořadové číslo vzorku (od 001).

Výsledky těchto analýz jsou poskytovány chovateli jako **orientační výsledky** obsahových složek, počtu somatických buněk a koncentrace močoviny prostřednictvím služby „Rychlé výsledky“ na internetové aplikaci ČMSCH „Přístup k datům“ (více informací o aplikaci zde).

Hlášení zm?n, otelení a p?esun? (HZOP)

Popis HZOP

> **HZOP je prvotním dokladem, používaným pro oznámení změn zjištěných při KU**. Slouží pro otelení krávy = otevření nové laktace, zapsání telat do plemenářské databáze, zařazení krávy na první nebo vyšší laktaci, pro přesuny mezi stájemi apod. (všechny změny uvedeny v tabulce 20).

Veškeré změny prováděné na HZOP se zadávají do PDA. Data do HZOP jsou stahovány z ÚE → tyto je nutné v PDA nejprve odsouhlasit tak, aby bylo vše v souladu se stájovou evidencí chovatele. Nová otelení, která v den prováděné KU nejsou v ÚE evidována, je povinen technik KU do PDA zadat ručně opisem ze stájového deníku chovatele, viz Postup pro vyplňování HZOP v PDA.

> Číselné označení změn je uvedeno v tabulce 20. Podrobný návod pro použití jednotlivých kódů změn je uveden v tabulce 21. V případě hlášení, které vyžaduje také uvedení pohlaví či průběh porodu (např. změny 20, 21, 81, ...) jsou tyto kódy uvedeny v tabulce 22 (číselník pohlaví) a v tabulce 23 (číselník průběhu porodu).

Tabulka 20: Číselník změn pro HZOP.

Změna	Kód změny pro zadávání do PDA	Tiskne počítač*
otelení (do KU již zařazené) krávy na 2. a vyšší laktaci	20	20
otelení prvničky a současné zařazení do KU (1. laktace)	21	21
otelení krávy na 2. a vyšší laktaci dosud v KU neregistrované (2.-18. laktace)	22–38	21
úhyn krávy při otelení (nelze použít u jalovic)	39	40, 57
vyřazení celé stáje mimo KU, zrušení KU v celém chovu	51	51
výmaz krávy z PK	66	NE
požadavek na zápis krávy do PK	77	
přesun mezi chovy (1 kráva nebo celá stáj)	70	
výmaz telete z archivu telat	80	
převzetí registrace telete z ÚE do archivu telat	81	

převzetí původu krávy z ÚE (i vyřazené) do KU	82	
rušení záznamů v měsíční KU (všechny údaje na základních sestavách měsíčních výsledků KU se zruší, data v archivu zůstanou zachována!)	90	

* Tiskne počítač = výsledný znak na sestavě; znamená odpověď z plemenářské databáze na to, v jakém stavu se aktuálně kráva nachází.

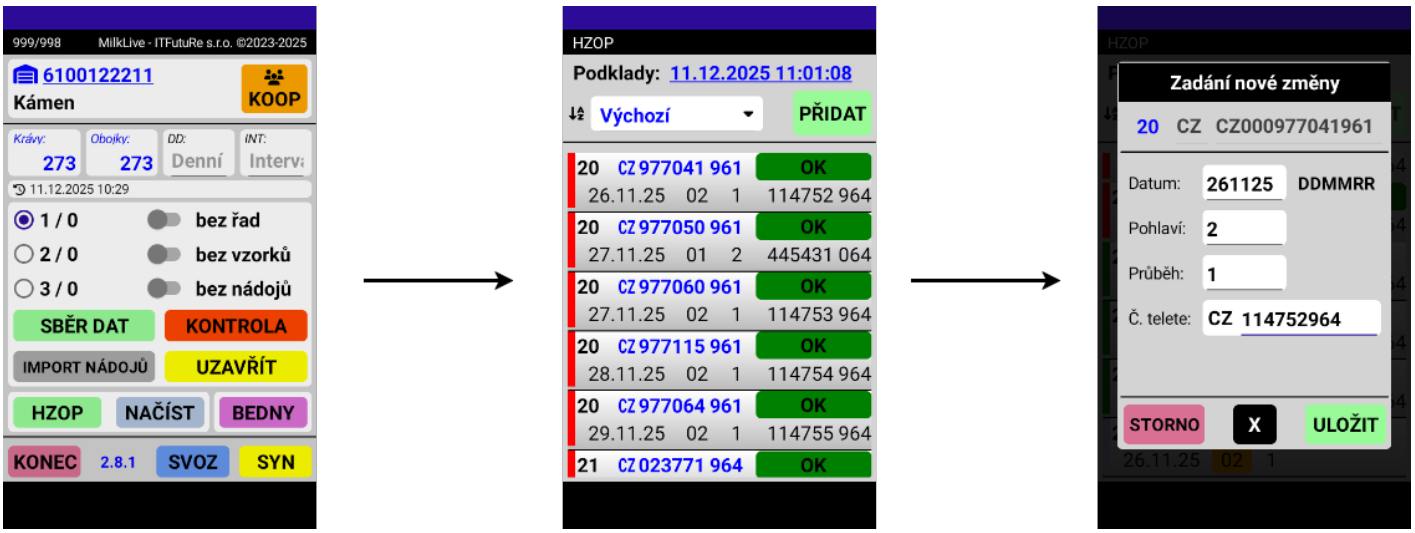
Postup pro vypl?ování HZOP v PDA

Po vyhledání dané stáje → stažená zvířata (krok 1) → otevřít HZOP → zvolit Načíst ze serveru → načtení seznamu telat z ÚE (krok 2) → odsouhlasit každé tele, případně opravit vícečetné porody → následně zadání nové změny, např. nové otelení pod číslem změny 20 (krok 3).

Obrázek 1: Ukázka postupu pro vyplňování HZOP v PDA.

KROK 1 KROK 2

KROK 3

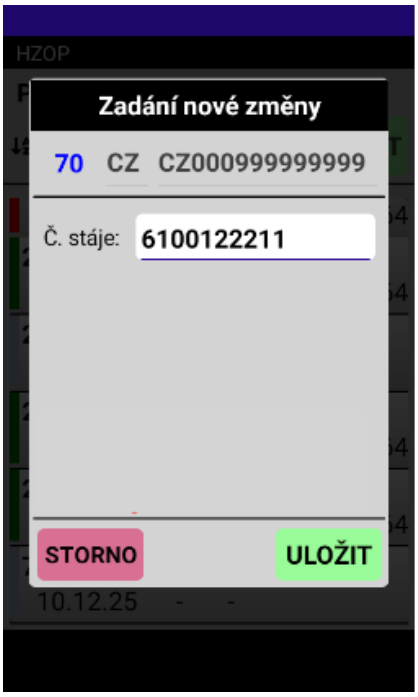

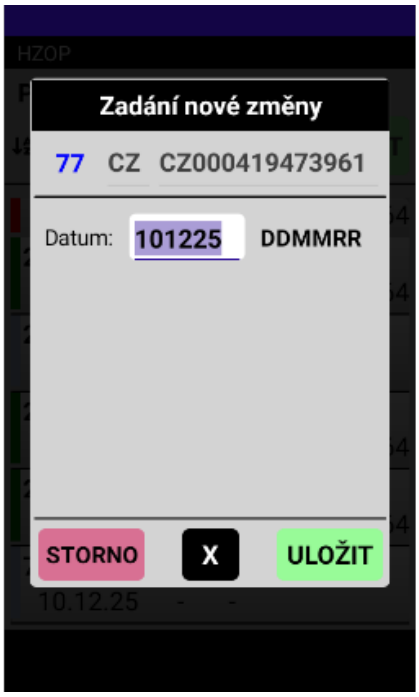
Při vyplňování HZOP v PDA se automaticky zobrazí potřebné kolonky pro vložení daných údajů vázajících se k hlášené změně. Níže jsou pro názornost zobrazeny změny **70 (přesun celé stáje)**, **77 (zápis do PK)** a **81 (natažení telete do plemenářské databáze z databáze ÚE)**.

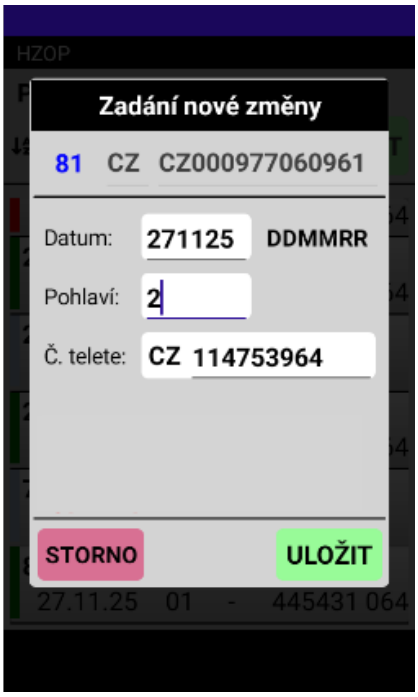
Obrázek 2: Ukázka zadávání změn (70; 77; 81) v PDA.

ZMĚNA 70 ZMĚNA 77

ZMĚNA 81

Účel použití a podrobná charakteristika všech kódů, které jsou zaznamenávány na HZOP, jsou uvedeny níže v tabulce 21.

Tabulka 21: Návod pro použití jednotlivých kódů změn.

Kód změny	Popis změny	Údaje k vyplnění	Poznámka
20	otelení krávy (krávy do KU již zařazené)	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), průběh porodu, číslo telete	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců
20	otelení krávy – zmetání	číslo krávy, datum zmetání, kód pro pohlaví 71 (zmetání)	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců; dojde k otevření nové laktace
20	otelení krávy – narození dvojčat – hlášena jalovička	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (32 jalovička), průběh porodu, číslo telete	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců
20	otelení krávy – narození dvojčat – hlášený býček	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (31 býček), průběh porodu, číslo telete	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců
21	otelení prvničky a současné zařazení do KU	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), průběh porodu, číslo telete	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců

22-38	otelení krávy na vyšší laktaci dosud v KU neregistrované (2.-18. laktace)	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), průběh porodu, číslo telete	datum otelení nesmí být starší 10 měsíců
39	úhyn krávy při otelení (nelze použít u jalovic)	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), průběh porodu, číslo telete	v případě, že se jedná o prvotelku, musí se nahlásit nejprve otelení a po zpracování následující měsíc úhyn na rozborovém protokolu
66	výmaz krávy z PK	číslo krávy	
70	přesun krávy do jiné stáje	číslo krávy, číslo původní stáje	musí být hlášení z čísla stáje, která krávu přisouvá (když dojde k přesunu krávy na jiné hospodářství před otelením, nehlásí se 70, ale pouze se zašle změna otelení z nového čísla hospodářství)
70	přesun celé stáje (všech krav) do stáje jiné	číslo 9x9 (CZ000999999999), číslo původní stáje	musí být hlášeno z čísla stáje, která krávu přisouvá
77	požadavek na zápis krávy do PK	číslo krávy, datum otelení	stáj musí být přiřazena do PK
80	vymazání telete z archivu telat	číslo matky, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), číslo telete	provádí se výjimečně, když neproběhne automatické převzetí původu telete z ÚE
81	převzetí registrace telete z ÚE do archivu telat	číslo krávy, datum otelení, pohlaví telete (dle číselníku pohlaví), číslo telete	číslo telete, datum narození a číslo matky musí odpovídat stavu v ÚE
82	převzetí původu krávy z ÚE (i vyřazené) do KU	číslo krávy	používá se, pokud neproběhne automatické převzetí původu krávy z ÚE po zpracování měsíční sestavy KU (rozdíl registrace původů signalizován chybou 69)
90	rušení záznamů v měsíční KU	číslo krávy	používá se v případech registrace údajů k chybnému číslu krávy, ne k vyřazení krávy z KU

Tabulka 22: Číselník pro pohlaví narozeného telete.

Tele	Číselný znak	Tiskne počítač*	Tiskne počítač*
býček	01	BYC	B

jalovička	02	JAL	J
dvojčata – býčci	11	BZ2	BB
dvojčata – jalovičky	22	JZ2	JJ
dvojčata různé pohlaví – býček	31	BZ2	BJ
dvojčata různé pohlaví – jalovička	32	JZ2	JB
dvojčata – živý býček 2. tele mrtvé	41	B+M	B+
dvojčata – živá jalovička, 2. tele mrtvé	42	J+M	J+
živý býček z trojčat + více narozených	51	BZ3	B3
živá jalovička z trojčat + více narozených	52	JZ3	J3
žádné živě narozené tele a 1 mrtvé	61	+	+
žádné živě nar. tele a 2 mrtvá telata	62	++	++
žádné živě nar. tele a 3 mrtvá telata	63	+++	+++
žádné živě nar. tele a 1 mrtvý býček	64	+	+
žádné živě nar. tele a 1 mrtvá jalovička	65	+	+
býček živě narozený, úhyn do 48 hodin	66	+	+
jalovička živě narozená, úhyn do 48 hodin	67	+	+
zmetání po 7 měsících březosti	71	ZM	Z

* Tiskne počítač = výsledný znak na sestavě; znamená odpověď z plemenářské databáze na to, v jakém stavu se aktuálně kráva nachází.

Pozn.: **Kódy 64 až 67** nelze používat pro vícečetné porody s mrtvě narozenými telaty.

Tabulka 23: Číselník pro průběh porodu.

Číselný znak	Význam	Popis
1	žádoucí porod	spontánní porod bez pomoci ošetřovatele
2	zvládnutelný porod	porod s pomocí jednoho až dvou ošetřovatelů
3	nežádoucí porod	porod vyžadující pomoc tří a více osob nebo pomoc veterinárního lékaře
4	císařský řez nebo těžký porod	porod vyžadující léčbu po porodu s opakovanou návštěvou veterináře
9	neznámý průběh	informace o průběhu porodu není dostupná

Pozn.: Mrtvě narozené tele nemusí znamenat komplikovaný porod. Průběh porodu může být i 1 nebo 2.

Co je dobré v?d?t

"Automatický přesun“ je vyvolán jen otelením a rozborovým protokolem za další kontrolu v laktaci.

Chybně evidované změny 51-58, 71-75 (hlášeny z rozborového protokolu), které je potřeba zrušit (vyřazení nahlášeno omylem)→ lze provést **změnou 11** (zadáním čísla krávy + kód změny 11) NEBO **změnou 40** (zadáním čísla krávy + kód změny 40) v případech, kdy laktace nepokračuje. Změna 40 způsobí smazání vyřazení, ale nikoliv otevření laktace**!** Opravu lze provádět v následujícím měsíci, resp. jen do 2 měsíců po registraci vyřazení.

Přechod do následující laktace bez ukončení laktace předchozí: Dojí-li kráva až do následujícího otelení, aniž by byla předtím laktace ukončena, pak změna 20 automaticky provede ukončení předchozí laktace zaprahnutím změnou 40 (pokud počet laktačních dnů nedosáhl hodnoty 305 a nebyla již zaregistrována normovaná laktace). Otelení automaticky zahájí novou laktaci.

?asté pochybení

V datech zaslaných ke zpracování **z jednoho kontrolního dne NELZE** k jedné dojnici současně hlásit:

